

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
 dos. Zaur Məmmədov
"09" 09 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050101 Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: Azərbaycan dili və ədəbiyyat

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Müasir Azərbaycan dili-3. Fənn üzrə proqram Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 23.09.2004-cü il tarixli qərarı ilə (protokol 12) təsdiq edilmişdir.

Kodu: İF-B06.3

Tədris ili: II (2025-2026) Semestr: III

Tədris yükü cəmi: Auditoriya saati - 60 (Mühazirə 30 saat, Seminar 30 saat)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya №:

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Seyfullayeva İlham Əvəz qızı, fil.e.n., dos.

Məsləhət günləri və saati: V gün saat 9⁰⁰-13⁰⁰.

E-mail ünvanı: Seyfullayeva - i @ mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Əli Məmmədov küçəsi - 40 , 2 saylı tədris korpusu

III. Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. M.Hüseynzadə. Müasir Azərbaycan dili. Morfologiya. Bakı, 2007, 280 səh.
2. B.Xəlilov. Müasir Azərbaycan dilinin morfologiyası. Bakı, 2007, 634 səh.
3. Azərbaycan dilinin qrammatikası. EA nəşri. Bakı, 1960, 334 səh.
4. H.Mirzazadə. Azərbaycan dilinin tarixi morfologiyası. Bakı, 1962.
5. Q.Kazımov. Azərbaycan dilinin morfologiyası. Bakı, 2010.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Qrammatika dilin qrammatik quruluşunu öyrənən bir elmdir. Qrammatika sözlərin dəyişilməsi və onların cümlədə birləşməsi qaydalarının məcmuyudur. Qrammatika bizə nitqimizi düzgün qurmaq, fikrimizi səlis və aydın ifadə edə bilmək, sözləri cümlədə necə dəyişdirmək və işlətmək, onları bir-biri ilə necə əlaqələndirmək, hansı ardıcılıqla düzmək və s. qayda-qanunları öyrədir. Morfologiya da qrammatikanın bir hissəsidir. Morfologiya obyektidir. Morfologiya sözün geniş qrammatik mənalərini öyrənən bir elmdir. Morfologiya bütün nitq hissələrini əhatə edir, onların oxşar və fərqli cəhətlərini öyrənir. Bu fənnin əsas məqsədi müasir Azərbaycan dilində işlənən nitq hissələrinin təsnifi prinsipləri, onların müxtəlif qruplar üzrə qruplaşdırılması, hər bir nitq hissəsinin quruluş xüsusiyyətləri, ümumi qrammatik kateqoriyalar haqqında tam təsəvvür yaratmaqdan ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2025-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində , 50

balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2025-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzusunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: *Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülcək.*

X.Fənnin təqvim planı: *Mühazirə 30 saat, Seminar 30 saat, Cəmi 60 saat*

№	Keçirilən mühazirə məşğələlərinin məzmunu	Müh	Tarix
1	Mövzu: Dilin qrammatik quruluşu. Qrammatika və onun növləri. Morfologiyanın tədqiqat obyekti Plan: 1.Dilin qrammatik quruluşu 2. Qrammatika və onun növləri 3.Qrammatik quruluşun əlamətdar cəhətləri 4.Qrammatikanın dilçiliyin digər şöbələri ilə əlaqəsi 5.Morfologiyanın tədqiqat obyekti 6.Morfologiyanın növləri Mənbə:1, 2, 5	2	
2	Mövzu: Sözün tərkibi. Kök və şəkilçi. Sözdüzəldici və sözdəyişdirici şəkilçilər Plan: 1)Sözün tərkibi 2)Sözün quruluşu 3)Morfem anlayışı 4)Sözün əsası 5)Şəkilçilərin növləri Mənbə:1, 2, 5	2	

3	Mövzu:Nitq hissələrinin təsnifi prinsipləri. Əsas nitq hissələri. İsim. İsmnin mənaca və quruluşca növləri Plan: 1.Nitq hissələrinin təsnifi 2.Nitq hissələrindən təsnifində istifadə olunan prinsiplər 3.İsim və mənaca növləri 4.İsmnin quruluşca növləri. Sadə isimlər 5.Düzəltmə isimlər:adlardan və feillərdən düzələn isimlər 6.Mürəkkəb isimlər və onların yaranma yolları Mənbə:1, 2, 3.4	2	
4	Mövzu:İsmnin qrammatik kateqoriyaları: kəmiyyət, mənsubiyyət, hal və xəbərlilik Plan: 1.Ümumi qrammatik kateqoriyaları 2.Kəmiyyət kateqoriyası 3.Mənsubiyyət kateqoriyası və onun ifadə üsulları 5. İsmnin hal kateqoriyası, qrammatik və məkani-qrammatik hallar 6. İsmnin xəbərlilik kateqoriyası Mənbə:1,2,3,4, 5	2	
5	Mövzu:Sifət haqqında ümumi məlumat. Sifətin quruluşca növləri və dərəcələri Plan: 1.Sifət əsas nitq hissəsi kimi 2.Sifətin quruluşca növləri 3.Düzəltmə sifətlər: adlardan və feillərdən düzələn sifətlər 4.Mürəkkəb sifətlər və yaranma yolları 5.Sifətin dərəcələri. Adi dərəcə 6.Çoxaltma dərəcəsi və yaranma yolları 7.Azaltma dərəcəsi və yaranma yolları Mənbə: 1,2,3,4,7	2	
6	Mövzu:Say haqqında ümumi məlumat. Sayın mənaca növləri: miqdar sayları və sıra sayları Plan: 1.Say haqqında məlumat 2.Sayın özünəməxsus xüsusiyyətləri 3.Sayın mənə növləri: miqdar sayları 4.Sıra sayları 5.Sayların sakramentalığı və say bildirən sözlər 6.Sayların orfoqrafiyası Mənbə: 1,2,3,4	2	
7	Mövzu:Əvəzlilik, əvəzliyin mənaca növləri Plan: 1.Əvəzlilik, mənə və quruluşca növləri 2.Şəxs və qayıdış əvəzlilikləri 3.Sual və qeyri-müəyyənlik bildirən əvəzliliklər 4.İnkər, nisbi və işarə əvəzlilikləri Mənbə: 1,2,4,5	2	
8	Mövzu:Feil haqqında ümumi məlumat. Feilin quruluşca növləri. Feilin inkarlıq, təsirlilik və təsirsizlik kateqoriyaları Plan: 1.Feil bir nitq hissəsi kimi, onun digər nitq hissələrindən fərqi 2.Feilin lüğəvi mənə növləri 3.Feilin quruluşca növləri: sadə fellər 4.Düzəltmə feillər: adlardan və feillərdən düzələn feillər 5.Mürəkkəb(tərkibi) feillər və onların yaranma yolları 6.Feilin kateqoriyaları: təsdiq və inkər feillər	2	

	7. Təsirli və təsirsiz feillər Mənbə: 1,2,3,4		
9	Mövzu: Feilin məna növləri Plan: 1. Feilin məna növləri: məlum növ 2. Məchul və qayıdış növlər 3. Qarşılıqlı, şəxssiz və icbar növ feillər Mənbə: 1,2,3,4,5	2	
10	Mövzu: Feilin zaman kateqoriyası. Feilin şəxs kateqoriyası Plan: 1. Feilin zaman kateqoriyası: indiki zaman 2. Keçmiş zaman: şühudi və nəqli keçmiş 3. Gələcək zaman: qəti və qeyri-qəti gələcək zaman 4. Feilin şəxs kateqoriyası Mənbə: 1,2,3,4	2	
11	Mövzu: Feilin şəkilləri və təsriflənməyən formaları Plan: 1. Feilin şəkilləri: əmr şəkli 2. Feilin xəbər şəkli 3. Arzu, vacib, lazım və şərt şəkilləri 4. Feilin davam, sual və bacarıq şəkilləri 5. Feil şəkillərinin mürəkkəbi 6. Feilin təsriflənməyən formaları 7. Feili sifət, onun feilə və sifətə oxşar xüsusiyyətləri 8. Feili bağlama, onun feilə və zərfə oxşar xüsusiyyətləri 9. Feilin məsdər forması Mənbə: 1,2,3,4	2	
12	Mövzu: Zərf. Zərfin quruluşca növləri. Zərfin məna növləri Plan: 1. Zərf haqqında ümumi məlumat 2. Zərfin quruluşca növləri 3. Zərfin məna növləri: tərz zərfləri 4. Zaman, yer və miqdar zərfləri Mənbə: 1,2,3	2	
13	Mövzu: Köməkçi nitq hissələri haqqında ümumi məlumat. Qoşma Plan: 1. Köməkçi nitq hissələri 2. Qoşma haqqında ümumi məlumat 3. Qoşmaların məna növləri Mənbə: 1,2,3,4	2	
14	Mövzu: Bağlayıcı və ədat, onların məna növləri Plan: 1. Bağlayıcı haqqında ümumi məlumat 2. Sintaktik vəzifəsinə görə bağlayıcıların növləri. Tabesizlik bağlayıcıları 3. Tabelilik bağlayıcıları 4. Ədat haqqında məlumat 5. Ədatların məna növləri Mənbə: 1,2,3,4	2	
15	Mövzu: Modal sözlər. Nida. Təqlidi sözlər Plan: 1. Modal sözlər haqqında ümumi məlumat 2. İnkişaf xarakterinə görə modal sözlərin növləri: sabitləşmiş və qeyri-sabit modal sözlər 3. Modal sözlərin məna növləri	2	

4.Nida haqqında ümumi məlumat		
5.Nidaların mənaca növləri		
6.Təqlidi sözlər və mənə növləri		
Mənbə: 1,2,4,5		

Nö	Keçirilən seminar məşğələlərinin məzmunu		
1.	Dilin qrammatik quruluşu. Qrammatika və onun növləri. Morfologiyanın tədqiqat obyekti	2	
2.	Sözün tərkibi. Kök və şəkilçi. Sözdüzəldici və sözdəyişdirici şəkilçilər	2	
3.	Nitq hissələrinin təsnifi prinsipləri. Əsas nitq hissələri. İsim. İsmnin mənaca və quruluşca növləri	2	
4.	İsmnin qrammatik kateqoriyaları: kəmiyyət, mənsubiyyət, hal və xəbərlilik	2	
5.	Sifət haqqında ümumi məlumat. Sifətin quruluşca növləri və dərəcələri	2	
6.	Say haqqında ümumi məlumat. Sayın mənaca növləri: miqdar sayları və sıra sayları	2	
7.	Əvəzlilik, əvəzliyin mənaca növləri	2	
8.	Feil haqqında ümumi məlumat. Feilin quruluşca növləri. Feilin inkarlıq, təsirlilik və təsirsizlik kateqoriyaları	2	
9.	Feilin mənə növləri	2	
10.	Feilin zaman kateqoriyası. Feilin şəxs kateqoriyası	2	
11.	Feilin şəkilləri və təsirlənməyən formaları	2	
12.	Zərf. Zərfin quruluşca növləri. Zərfin mənə növləri	2	
13.	Köməkçi nitq hissələri haqqında ümumi məlumat.Qoşma	2	
14.	Bağlayıcı və ədat , onların mənaca növləri	2	
15.	Modal sözlər. Nida. Təqlidi sözlər	2	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Morfologiya qrammatikanın bir hissəsi kimi, dillərin morfoloji quruluşuna görə müxtəlif qruplara ayrılması, morfologiyanın növləri, təsviri, tarixi və müqayisəli morfologiya, morfologiyanın dilçiliyin digər şöbələri ilə əlaqəsi, morfem anlayışı, sözün kökü , şəkilçilər, onların mənasına, dil mənşəyinə, işləkliyinə, məhsuldarlığına, sözün tərkibində tutduqları mövqeyinə görə növləri, nitq hissələrinin təsnifi prinsipləri, əsas nitq hissələri, hal, mənsubiyyət, kəmiyyət, şəxs, inkarlıq, zaman, dərəcə kateqoriyaları , köməkçi nitq hissələri, onların quruluş xüsusiyyətləri, qoşmanın qoşulduğu hallar, tabesizlik və tabelilik bağlayıcıları, ədatın mənə növləri , imperativ sözlər, uşaq sözləri və ritmik sözlər qeyri-müəyyən nitq hissələri kimi və s. məsələlərin araşdırılması.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Təhsilə alan Qrammatika sözlərin dəyişilməsi və onların cümlədə birləşməsi qaydalarının məcmusunu öyrənir.
- Təhsilə alan Qrammatikanın nitqin düzgün qurmaq, fikrimizi səlis və aydın ifadə edə bilmək, sözləri cümlədə necə dəyişdirmək və işlətmək, onları bir-biri ilə necə əlaqələndirmək, hansı ardıcılıqla düzmək və s. qayda-qanunları öyrədir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları:

I Kollokvium sualları

1. Qrammatika haqqında ümumi məlumat
2. Dilin qrammatik quruluşu. Qrammatikanın növləri
3. Qrammatik anlayışlar. Qrammatik quruluşun əlamətdar cəhətləri
4. Qrammatikanın dilçiliyin digər şöbələri ilə əlaqəsi . Morfologiyanın tədqiqat obyekti
5. Sözün tərkibi,kök. Morfem anlayışı
6. Şəkilçilər. Sözdüzəldici və sözdəyişdirici şəkilçilər

7. Nitq hissələrinin təsnifi. Əsas nitq hissələri
8. Nitq hissələrinin təsnifi .Köməkçi nitq hissələri
9. Ümumi qrammatik kateqoriyalar. Hal və mənsubiyyət kateqoriyası
10. Şəxs, kəmiyyət və inkarlıq kateqoriyaları
11. İsmnin quruluşca növləri
12. Sifətin lüğəvi məna qrupları
13. Sifətin quruluşca növləri
14. Sifətin dərəcələri
15. Say əsas nitq hissəsi kimi

II Kollokvium sualları

1. Əvəzlik əsas nitq hissələrindən biri kimi
2. Feili bir nitq hissəsi kimi səciyyələndirən xüsusiyyətlər
3. Feilin quruluşca növləri
4. Feilə aid qrammatik kateqoriyalar
5. Feilin lüğəvi məna növləri. Feilin təsirlilik və təsirsizlik kateqoriyası
6. Feilin qrammatik məna növləri
7. Feilin zaman və inkarlıq kateqoriyaları
8. Feilin təsriflənən formaları
9. Feilin təsriflənməyən formaları
10. Məsdər, onun ismə və feilə aid xüsusiyyətləri
11. Feili sifət, onun sifətə və feilə aid xüsusiyyətləri
12. Feili bağlama, onun zərfə və feilə aid xüsusiyyətləri
13. Zərf əsas nitq hissələrindən biri kimi
14. Zərfin quruluşca növləri
15. Zərfin lüğəvi məna növləri

XV. İmtahan sualları:

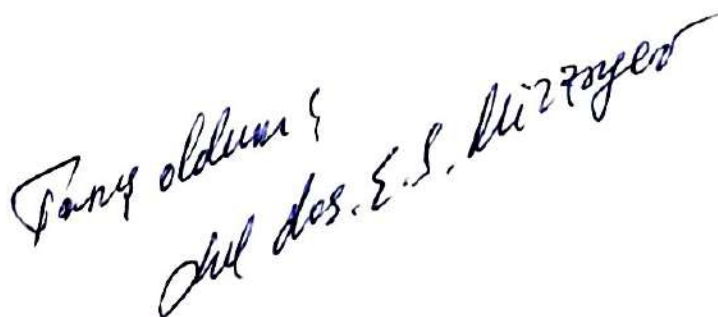
1. Qrammatika haqqında ümumi məlumat
2. Dilin qrammatik quruluşu. Qrammatikanın növləri
3. Qrammatik anlayışlar. Qrammatik quruluşun əlamətdar cəhətləri
4. Morfologiyanın tədqiqat obyekti
5. Qrammatikanın dilçiliyin digər şöbələri ilə əlaqəsi
6. Morfem anlayışı
7. Sözüün tərkibi, kök
8. Şəkilçilər. Sözdüzəldici şəkilçilər
9. Sözdəyişdirici şəkilçilər
10. Nitq hissələrinin təsnifi. Əsas nitq hissələri
11. Nitq hissələrinin təsnifi prinsipləri
12. Nitq hissələrinin təsnifi .Köməkçi nitq hissələri
13. Ümumi qrammatik kateqoriyalar. Hal kateqoriyası
14. Mənsubiyyət kateqoriyasının ifadə üsulları
15. Şəxs kateqoriyası
16. Kəmiyyət kateqoriyası
17. İnkərlıq kateqoriyası
18. İsimlərin leksik mənasına görə növləri
19. Tək və cəm isimlər. Toplu isimlər
20. İsmnin quruluşca növləri
21. Düzəltmə isimlər
22. Mürəkkəb isimlər
23. Sifətin lüğəvi məna qrupları
24. Sifətin digər nitq hissələri içərisində yeri
25. Əsli və nisbi sifətlər
26. Sifətin quruluşca növləri
27. Düzəltmə sifətlər
28. Mürəkkəb sifətlər
29. Sifətin dərəcələri

30. Say əsas nitq hissəsi kimi
31. Sayların məna növləri
32. Miqdar sayları və onların növləri
33. Əvəzliyin özünəməxsus xüsusiyyətləri
34. Əvəzliyin növləri
35. Feili bir nitq hissəsi kimi səciyyələndirən xüsusiyyətlər
36. Feilin quruluşca növləri
37. Mürəkkəb feillər
38. Feilin lüğəvi məna növləri
39. Feilin təsirlilik və təsirsizlik kateqoriyası
40. Feilin qrammatik məna növləri
41. Məlum növ və məchul növ
42. Qayıdış növ və qarşılıq-birgəlik növ
43. İcbar növ və şəxssiz növ
44. Feilin zaman kateqoriyası
45. Feilin təsriflənən formaları
46. Feil şəkillərinin mürəkkəbi
47. Feilin təsriflənməyən formaları
48. Məsdər, onun ismə və feilə aid xüsusiyyətləri
49. Feili sifət, onun sifətə və feilə aid xüsusiyyətləri
50. Feili bağlama, onun zərfə və feilə aid xüsusiyyətləri
51. Zərf əsas nitq hissələrindən biri kimi
52. Zərfin quruluşca növləri
53. Düzəltmə zərflər
54. Mürəkkəb zərflər
55. Zərfin lüğəvi məna növləri
56. Köməkçi nitq hissələri
57. Qoşma, onun xüsusiyyətləri
58. Qoşmanın məna növləri və qoşulduğu hallar
59. Bağlayıcı bir nitq hissəsi kimi səciyyələndirən xüsusiyyətlər
60. Təbəsisizlik bağlayıcıları
61. Tabelilik bağlayıcıları
62. Ədat, onun məna növləri
63. Nida, onun növləri
64. Təqlidi sözlər, onların xüsusiyyətləri
65. Modal sözlər, onların xüsusiyyətləri

“Müasir Azərbaycan dili-3” fənninin sillabusu 050101 “Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi” ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Azərbaycan dili və ədəbiyyat kafedrasının 09.09.2025-ci il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur (Protokol № 1).

Kafedra müdiri: dos. Q.İ. Ruffullayev

Fənn müəllimi: dos. İ.Ə. Seyfullayeva

Ə.Ə. Hüseynov